

Servei d'Agenda 2030 i Participació

Diputació
Barcelona

participa
311

OBJECTIUS GLOBALS
de Desenvolupament Sostenible

Taller Enxarxant-nos

Ajuntament de Sabadell

Diputació
Barcelona

Àrea de Presidència

OBJECTIUS GLOBALS
de Desenvolupament Sostenible

Amb l'objectiu de **fomentar l'enfortiment i la capacitat del teixit associatiu i la ciutadania** en l'àmbit municipal, la Secció de Participació Ciutadana de la Diputació de Barcelona juntament amb els ajuntaments i consells comarcals ofereixen, per sisè any consecutiu, tallers adreçats a entitats i ciutadania per impulsar la cultura participativa.

Enguany el tallers parteixen de la concepció de **la participació ciutadana com el dret** de la ciutadania d'intervenir, de manera individual o col·lectiva, en la definició i l'aplicació de les polítiques públiques de l'ajuntament a través de processos de consulta, deliberació, decisió, implementació i avaluació. I la caracteritzàvem pel rol actiu i rellevant de la societat civil, la participació sobre qüestions de caràcter públic i la incidència en els resultats.

En aquest sentit, els continguts dels tallers s'orienten a enfortir les **capacitats, eines i recursos** que la ciutadania i les entitats tenen a l'abast per tal d'abordar la resolució dels problemes col·lectius.

Diputació
Barcelona

Àrea de Presidència

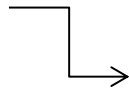
OBJECTIUS GLOBALS
de Desenvolupament Sostenible

Objectius de la sessió

- ❑ Compartir les essències del treball amb i des de la comunitat, en relació amb la creació d'aliances i relacions comunitàries entre agents d'un territori.
- ❑ Conèixer l'eina del mapa social o sociograma, a partir de la posada en pràctica.
- ❑ Potenciar la vessant relacional i vivencial, dels membres assistents a la sessió.

Aspectes previs

- ❑ Enxarxar-se és inevitable en el món complex en què vivim.
- ❑ No és un “pim-pam”; és un procés, malgrat enriquidor, complex.
- ❑ No es pot improvisar, s’ha de tenir una intencionalitat i una voluntat de fer-ho d’una determinada manera; ha de ser un procés natural i orgànic, però està condicionat.

1er pas: Per què volem

intercooperar i amb qui?

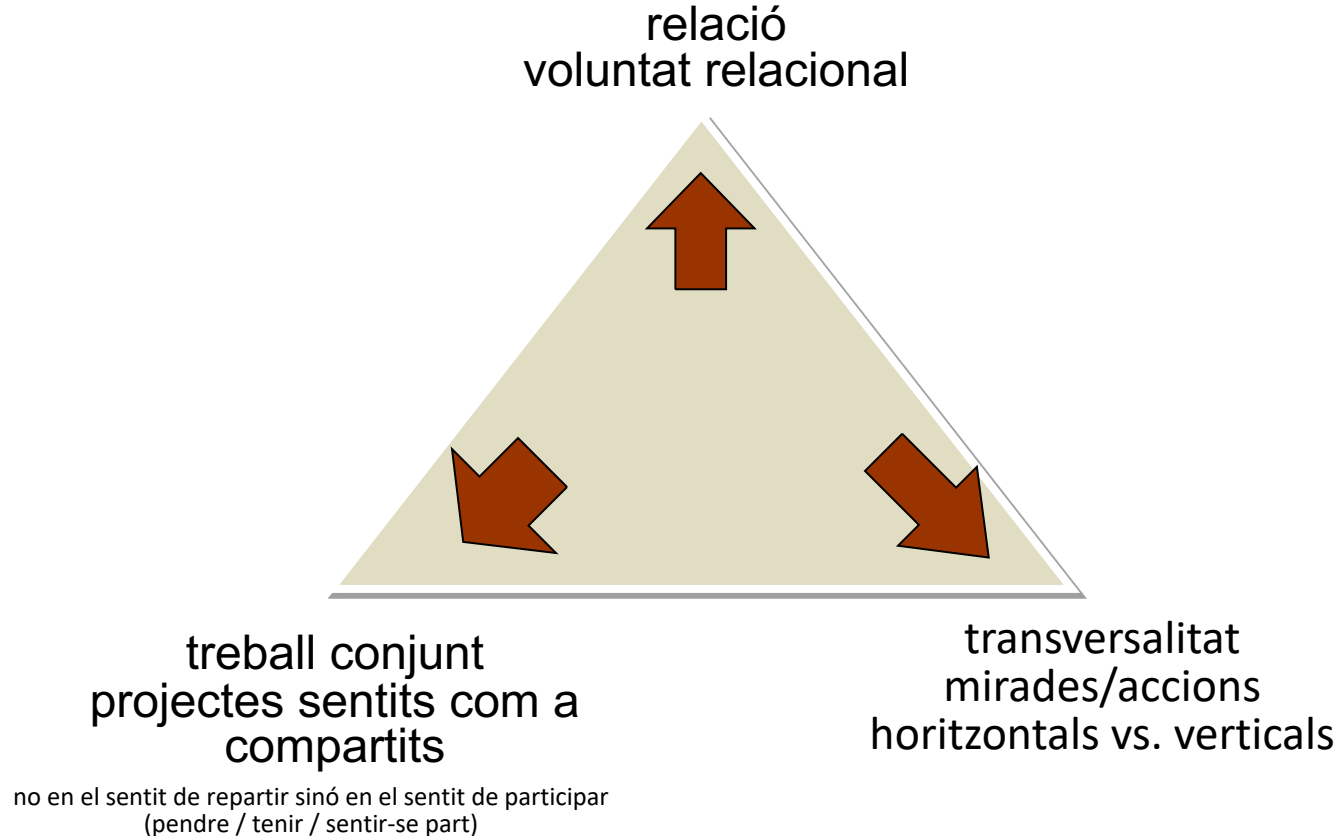
Què entenem per enxarxar-nos?

Què enteneu vosaltres per xarxa?

* intersecció: trobada de dues línies

Què entenem per enxarxar-nos?

Enxarxar-nos per...?

beneficis culturals

- Ampliació de les percepcions i l'anàlisi social.
- Creació d'identitats col·lectives i grupals.
- Consciència que altres viuen situacions similars.

beneficis relacionals

- Trencar amb l'aïllament social.
- Augment de la reciprocitat, "bon veïnatge" i solidaritat.
- Satisfacció individual.
- Es multipliquen les opcions de participació.

Enxarxar-nos per...?

beneficis aprenentatge	<ul style="list-style-type: none">- Les experiències organitzatives, de participació i treball conjunt són clau per l'aprenentatge.- Aprenem noves formes d'expressar-nos i comunicar-nos.
beneficis polítics	<ul style="list-style-type: none">- Incrementen el nostre potencial per influir en allò que ens afecta.- Participen en la millora de la societat, que és cada cop més complexa.
beneficis econòmics	<ul style="list-style-type: none">- Resoldre de forma col·lectiva les necessitats econòmiques.- Fem més eficients els recursos que utilitzem.

Elements claus per enxarxar-se

1. Començar amb modalitats simples:

Podem distingir diferents nivells d'intensitat de les relacions entre les organitzacions.

Elements claus per enxarxar-se

1r. RECONÈIXER. Per acostar-nos a altres organitzacions cal reconèixer-les i, per tant, expressar la seva acceptació des de l'honestedat, la sinceritat i des d'un pla d'igualtat.

2n. CONÈIXER. Una vegada reconegudes com a iguals i com a interlocutores vàlides, necessitem conèixer-nos.

3r. COL·LABORAR. Només amb aquelles que reconeixem i coneixem serà realment possible col·laborar, perquè la col·laboració implica reciprocitat. Podem començar per provocar episodis puntuals de col·laboració, treballar plegades de forma no sistemàtica ni organitzada, però en tot cas basada en l'interès mutu.

4t. COOPERAR. Des de relacions de col·laboració serà més fàcil avançar en relacions de cooperació. Cooperar implica compartir sistemàticament (de manera ordenada i planificada) activitats i recursos.

5è. ASSOCIAR-SE. Pressuposa un compromís i convenciment important. Associar-se significa aprofundir en alguna forma de contracte o acord. Aquest contracte o acord significa una forma jurídica, de 1r o 2n nivell (segons associï persones o entitats). En qualsevol cas, implicarà definir un model de governança entre les parts i aportar algun tipus de recurs. El procés acostuma a ser llarg.

Elements claus per enxarxar-se

2. Actitud i predisposició a col·laborar, cooperar i canviar les formes tradicionals de treballar.

3. Vetllar per la reciprocitat i confiança mútua

Reciprocitat

Les parts fan aportacions similars i en treuen uns beneficis també similars. Similars no significa idèntics per força

És la base de la **confiança mútua** i la confiança mútua és el ciment de la cooperació. La **transparència** és un altre dels elements que contribueixen a generar confiança (ser el màxim de clars possibles, no donar per sabudes coses i establir els canals de comunicació que contribueixin a aquesta transparència).

Elements claus per enxarxar-se

3. Buscar la màxima afinitat, una cultura organitzativa similar

Com més afins siguin les organitzacions en cultura, funcionament i dimensió, millor. Estem parlant de la manera de ser, de comportar-se, de la manera de fer les coses.

4. Analitzar des de l'inici i durant tot el procés l'apropiació del projecte de les persones que en formen part.

Des de l'inici hem de treballar l'apropiació de la idea i/o del projecte col·lectiu. Ha de respondre a objectius, necessitats i interessos viscuts per tots.

5. Ser clars en la definició dels objectius i repartiment de responsabilitats.

Traçar una estratègia i diferenciació de rols.

6. Detectar l'existència de sinergies positives

Hem de detectar sinergies positives per intentar resoldre aquella necessitat o per assolir aquell objectiu juntes.

7. Fomentar la claredat i el consens en l'estructura organitzativa.

La claredat i el consens en l'estructura organitzativa és fonamental des de l'inici (en cooperar o associar-se, no en nivells anteriors), és important que escrivim i definim de forma acurada el model de governança. És important tenir clar des de l'inici **on, qui i com es prenen les decisions**. Serà important anar revisant-ho col·lectivament.

Hi ha vida més enllà de la xarxa, no s'han d'ofegar els espais d'autonomia.

8. Estar disposats a aportar recursos al procés d'enxarxar-se

De vegades, el procés suposa dedicació i/o invertir diners i, en qualsevol cas, estar sempre en disposició de compartir el risc de perdre temps i diners si la relació fracassa. Si no estem disposades a compartir riscos, si no tenim temps o si el projecte necessita finançament i no en disposem, no podrem enxarxar-nos.

El camí per enxarxar-nos

- 1) Prenc consciència de les necessitats de la meva entitat. (Taula v1)
- 2) Dibuixo amb qui em relaciono i amb quin grau de proximitat (Sociograma actual)
- 3) Valoro si les meves necessitats poden ser cobertes a través d'alguna entitat amb qui em relaciono (Taula v2)
- 4) Penso l'estratègia per acostar-me més a aquestes entitats (Taula v3)
- 5) Miro quines altres entitats amb qui fins ara no em relaciono em podrien donar resposta a les meves necessitats. (Sociograma desitjat)

El camí per enxarxar-nos: autodiagnosi

1

Identificar necessitats en relació a...

1. **Coneixement:** El conjunt de sabers, destreses tècniques, capacitats de creació i innovació i experiències en relació amb un determinat àmbit o context.
2. **Temps:** La disponibilitat quantitativa i qualitativa de poder vincular a un projecte concret.
3. **Social:** La xarxa de relacions més o menys institucionalitzades de mutu (re) coneixement i el prestigi i legitimitat en un àmbit o context determinat.
4. **Sostenibilitat:** Pel que fa a l'ambiental (petjada ecològica), al social (responsabilitat), a la salut personal (benestar físic i emocional) i a la cura del propi grup (atendre el relacional).
5. **Econòmic:** És el més reconegut i legitimat socialment com a capital, entès com a capacitat financera, que possibilita l'adquisició de béns i serveis.
6. **Recursos materials:** Infraestructures, eines, materials per poder posar a disposició de el projecte.

El camí per enxarxar-nos: autodiagnosi

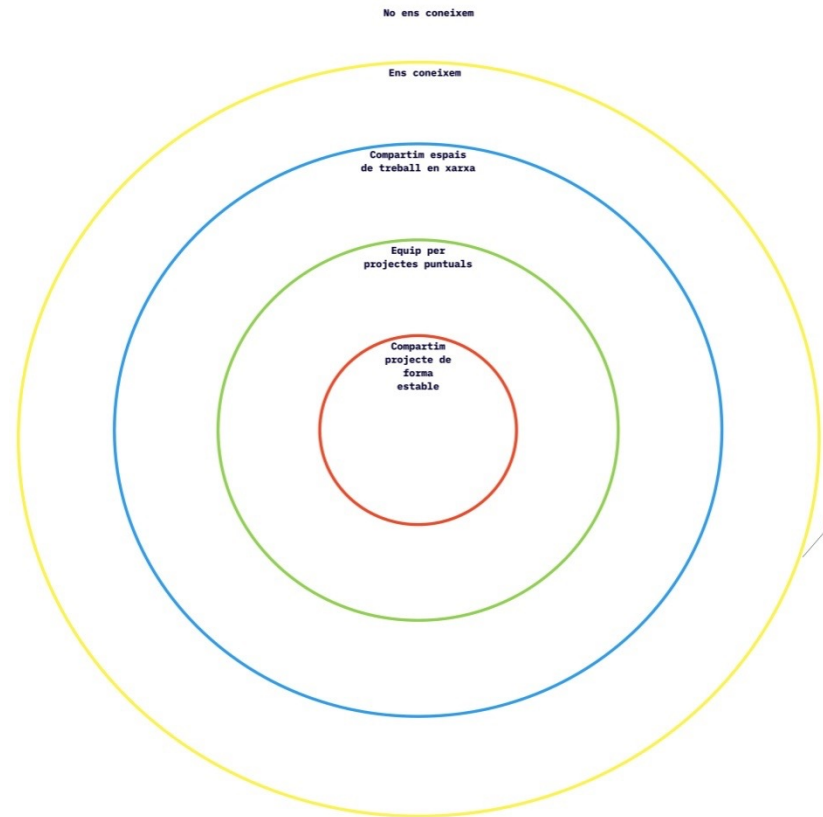
Taula V1. Identificar necessitats en relació a...

Taula V1	Exemples	Necessitat
Coneixements	Necessitem conèixer el tipus de finançament als que podem optar com a entitat. Necessitem conèixer quina normativa o legislació ampara la nostra activitat	Necessitat 1
		Necessitat 2
Temps	Ens cal posar temps a pensar i definir els espais de treball i la presa de decisió de l'entitat sense perdre de vista les tasques i el dia a dia de l'entitat. Necessitem gent per poder preparar una activitats per la mostra d'entitats	
Socials/xarxa	Ens aniria bé relacionar-nos amb una xarxa d'Entitats de defensa del territori per explorar plegats	
Sostenibilitat	Ens cal pensar com podem disminuir la petjada ecològica del nostre dia a dia. Hem de gestionar una tensió relacional que ha aparegut al grup per qüestions de rols i lideratges	
Recursos econòmics	Les quotes de les sòcies no ens permeten cobrir les despeses per arreglar les humitats del sostre del local.	
Recursos materials	Tenim pendent adequar-nos a la Llei de protecció de Dades i ens aniria bé disposar d'una App que ens han dit que funciona molt bé.	

El camí per enxarxar-nos: el sociograma o mapa social

El sociograma és una tècnica desenvolupada en els anys 30 pel psiquiatre i educador romanès Jakov Levy Moreno.

El seu ús original va estar molt lligat a l'àmbit educatiu (identificar relacions i rols en l'aula), d'aquí es va estendre al laboral i actualment s'utilitza com eina d'exploració i diagnòstic en tota mena d'àmbits organitzacionals.

El sociograma: aspectes a tenir en compte

- ❑ Realitzar un sociograma és un procés col·lectiu. Es tracta d'elaborar el sociograma entre totes col·laborativament (sòcies, treballadores...)
- ❑ Ser objectius i realistes (no representar una visió idealitzada ni políticament correcta).
- ❑ Començar identificant el que és senzill. *Ex. Coneixem diverses entitats/organitzacions que ens poden cobrir una necessitat, però amb una d'aquestes ens coneixem i compartim valors i maneres de fer.*
- ❑ Identificar les barreres (reptes a superar). *Ex: Amb qui ens volem enxarxar no tenim una relació fluida en l'actualitat.*
- ❑ Un sociograma és viu, canviant al llarg de la vida d'una organització. No s'ha de tenir por a modificar, guixar, afegir...

El sociograma o mapa social: L'eina

Permet identificar i representar les relacions que tenim en un moment determinat i el grau d'intensitat d'aquestes, i que volem i/o necessitem tenir en un futur no molt llunyà.

Identificar que m'aporta l'altre.

Utilitat
descriptiva

Radiografia
de l'entorn de
relacions

El sociograma o mapa social: L'eina

Provoca (auto)reflexió sobre la situació que observem.

Permet obrir un procés de reflexió sobre el projecte /l'organització

Utilitat
reflexiva

de la radiografia
al mirall

El sociograma o mapa social: L'eina

Ens permet definir estratègies relacionals, estratègies d'intervenció per transformar la situació.

“com ens relacionem actualment” i com “ens podríem relacionar” per abordar les necessitats que tenim.

Utilitat
estratègica

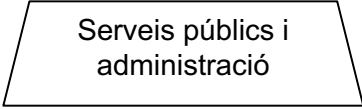

del present al futur

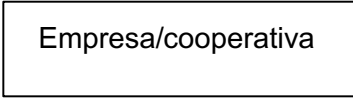
El camí per enxarxar-nos: Sociograma actual

2

Detectar actors (actuals)

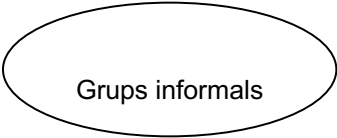
Serveis públics i
administració

Empresa/cooperativa

Entitats

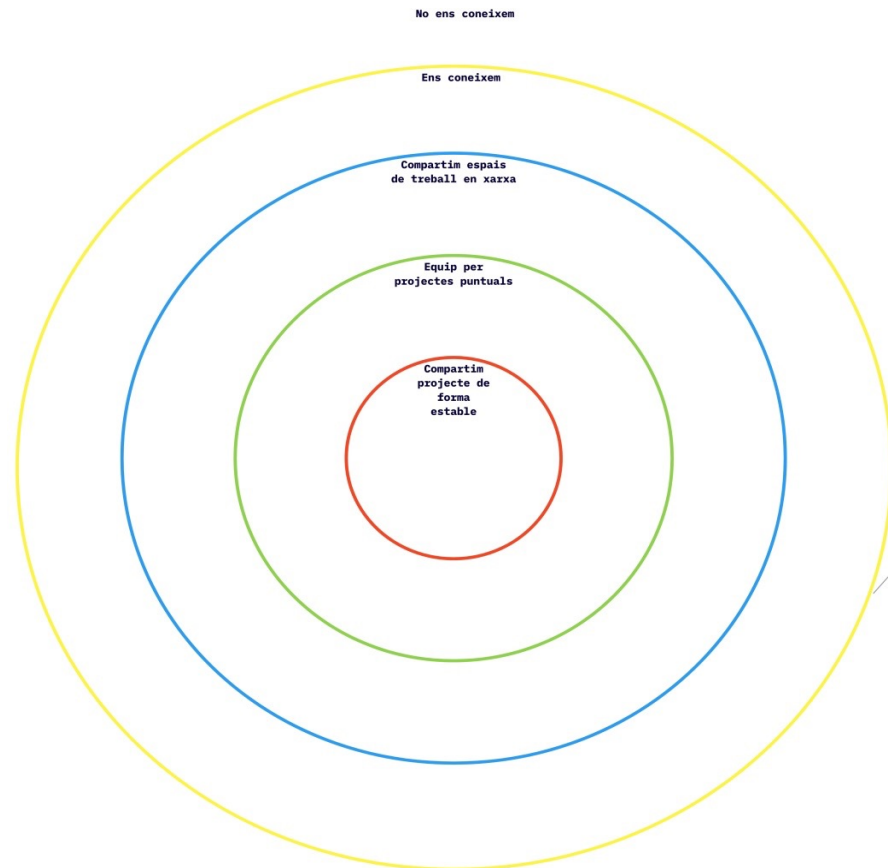

Grups informals

El camí per enxarxar-nos: Sociograma actual

2

Ubicar en el sociograma els actors segons la intensitat del vincle que tenim. (actual)

El camí per enxarxar-nos: moment de reflexió

3

Valorem si les nostres necessitats poden ser cobertes a través d'alguna entitat amb qui ens relacionem actualment

Taula V2	Necessitat	Organització	Grau d'afinitat/dificultats (barreres)...
Coneixements	Necessitat 1	Organització 1	
		Organització 2	
	Necessitat 2		
Temps			
Socials/xarxa			
Sostenibilitat			
Recursos econòmics			
Recursos materials			

4

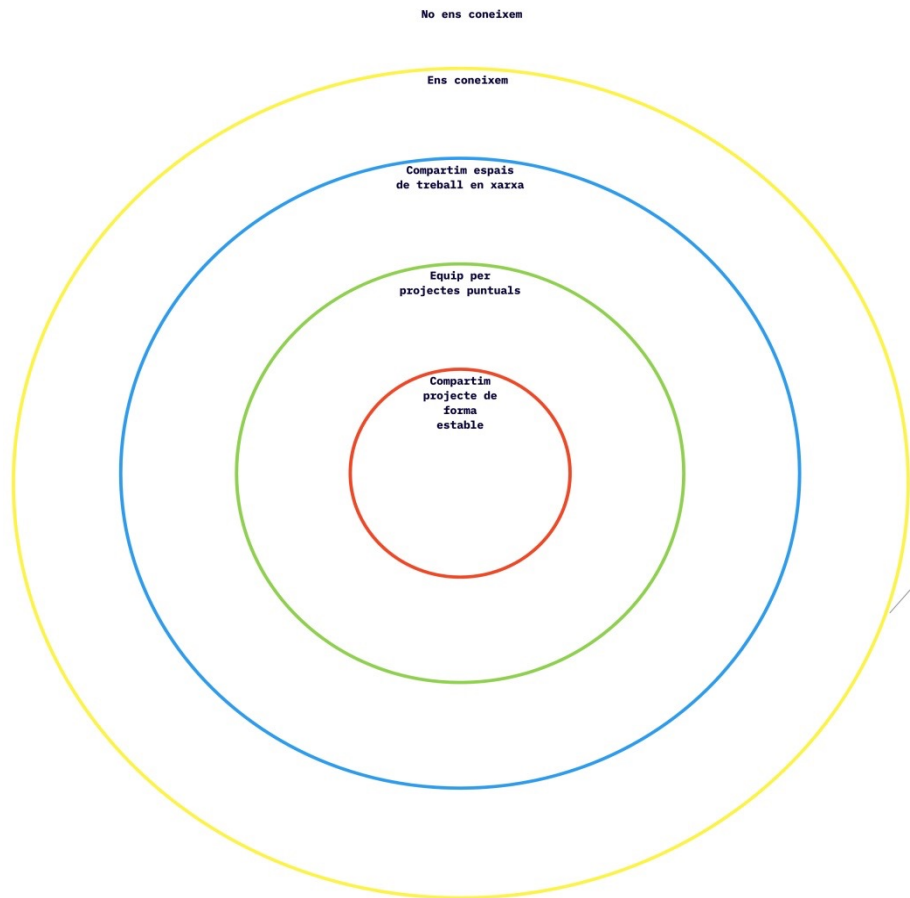
Definir estratègia de futur

	Necessitat	Organització	Grau d'afinitat	Estratègia
Coneixements	Necessitat 1	Organització 1		Aquí podem recollir si els proposem una conversa per conèixer-nos etc.
		Organització 2		
	Necessitat 2			
Temps				
Socials/xarxa				
Sostenibilitat				
Recursos econòmics				
Recursos materials				

El camí per enxarxar-nos: Sociograma futur

5

Ubicar en el sociograma els actors segons la intensitat del vincle desitjat. (futur)

Gràcies

eco^s
GRUP
COOPERATIU

 calidoscoop

etcèteres

NUSOS

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Presidència

OBJECTIUS GLOBALS
de Desenvolupament Sostenible

participa 311

Secció de Participació ciutadana
Servei d'Agenda 2030 i Participació
Coordinació d'Estratègia corporativa i Concertació Local

Telf.: 934 723 027

Correu electrònic: s.agenda2030p@diba.cat

Diputació
Barcelona

Àrea de Presidència

OBJECTIUS GLOBALS
de Desenvolupament Sostenible

